

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva o činnosti Národního zemědělského muzea v Praze za rok 2002

Hájek, Antonín
2003

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-432366>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 12.05.2021

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Výroční zpráva o činnosti Národního zemědělského muzea v Praze za rok 2002

Obsah :

1. Evidence sbírek, péče o sbírky, prezentace
  - 1.1. Akvizice, evidence, kategorizace, inventarizace sbírek
  - 1.2. Péče o sbírkové fondy
  - 1.3. Prezentace sbírek – expozice a výstavy
2. Další činnost muzea
3. Návštěvnost
4. Činnost pracoviště integrovaného systému ochrany
5. Vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty (dle zák. 71/1994 Sb.)
6. Vědecko – výzkumná činnost muzea
9. Dotace zřizovatele, ekonomika a hospodaření s finančními prostředky.

Členění zprávy odpovídá požadavku MK čj. 15 232/98 a 1 361/2000 a vychází z hodnocení činnosti Národního zemědělského muzea v Praze za rok 2002 předaného na MK ČR dne 30.6.2003, kterou dle shora uvedených požadavků doplňuje a vysvětluje.

---

1. EVIDENCE SBÍREK, PÉČE O SBÍRKY A PREZENTACE

1.1. Akvizice, evidence, kategorizace a inventarizace sbírek

V průběhu roku 2002 rozšířilo Národní zemědělské muzeum sbírkový fond o tyto předměty :

KAČINA

- 1) součástky k traktoru Lanz-Bulldog (blatníky, kabina, světla), 1000 Kč
R. Barvík, Příbor
- 2) stabilní traktor Lorenz 4-5 HP, 6500 Kč, J.Kramář, Hrotice
- 3) lžičkový ruční dvouřádkový řeposecí stroj, 200 Kč, O.Tomíček, Příbor
- 4) bezvýtřesadlová mlátička, prototyp F.Semerád, včetně dokumentace, 25000 Kč, V.Munduch, Velké Meziříčí
- 5) Vložka válce na traktor Deutz 11 včetně písních čepů a pouzder (výbrus+ nové)
Vstřikovací čerpadla pro jednoválcové motory
Originál palivový filtr na traktor Škoda 30 – 1948
Nové pneu 18 x 7
Originál volant na traktor Svoboda 12
Originál volant na traktor Škoda 30-1937
Nové dopravní čerpadlo na traktor Zetor 2011
Zetor 50
Reflektory k traktorům z let 20,30,40
Originál odkapávací maznice k motorům
Držáky vstřikovacích trysek včetně trysek
Tlakové manometry k traktorům (nové)
Relé 200W a 150W
Dynamo 12 V 200W
Různé součásti na Zetor 25 a Zetor 2011
Element do čerpadla Škoda 30 včetně vaček a zpětných ventilů a
Palec rozdělovače

Celkem 16 250 Kč, J. Lír, Kolín
- 6) odstředivka na mléko Škoda _Libella
máselnice kovová 3500 Kč, J.Trčka, Nová
- 7) ruční korkovačka lahví mosazná, 500 Kč, J.Kadlec, Praha
- 8) literatura o lidové výživě – 6 položek, 1000 Kč, V.Dvořáková, K.Hora
- 9) staré pohlednice zámku Kačina, Nové Dvory, pohlednice se zemědělskou tematikou a legitimace různých zemědělských organizací, 800 Kč, K.Březina, K.Hora
- 10) pásový traktor PT-10, 42 700 Kč, V.Škrna, Písek
- 11) dvojšpor, sekerka s ozubením, klín, dláto, ruční vrták, dřevěná kladka, kramle pro spojování kamene, kovový šroub, hoblík, 1500 Kč, E.Tichý, Hořice
- 12) kompletní soubor zemědělské domácnosti (kuchyně), nábytek a vybavení, dále 7 ks zemědělského nářadí, trakař, část kroje, 9000 Kč, L.Doubková, Chlumčany
- 13) kopie barokních farmaceut.nádob – 4 ks, 800 Kč, V.Straka, Církvice
- 14) motorová sekačka fy Vystrčil, 4000 Kč, J.Petrлік, K.Hora

- 15) 8 ks teploměrů a hustoměrů, petrolejový vaříč Primus, 2 ks Papinova hrnce, dřevěný stojánek na vejíčka, 2 ks kolébka na maso, konévka na mléko, ruční robot, 2500 Kč, M.Dohnalová, Praha
- 16) motorová sekačka, výroba Vodňany, 5000 Kč, P.Maleček, Drýsice
- 17) odborná literatura a zpracování léčivých rostlin, 28 položek, 5500 Kč, M.Karmazín, Praha
- 18) stroj na uzavírání plechových konzerv, 300 Kč, M.Stádník, Otovice
- 19) samovaz Mc Cormick, 3000 Kč, J.Frič, Sermín
- 20) dřevěná cirkulárka s dlabačkou, bruska nožů do hoblovky, 1500 Kč, J.Bíza, Týnec n/Labem

OHRADA

- 21) barevné litografie – obrazy – Bezdrev, Nový Svět, sázení sítí, rybník s kachnami, výlov rybníka, motiv s rybníkem, 10 000 Kč, Rybářské sdružení ČR, České Budějovice
- 22) čalouněné židle, 4 ks, 3800 Kč, E.Jiříčková, Staré Hodejovice
- 23) 3 ks porcelánových fajfek s loveckými motivy, 1 ks fajfka dřevěná, staré dřevěné lyže s vázáním, 1500 Kč, E.Jiříčková, Staré Hodejovice
- 24) Jednohlavňová kulovnice, dvojhavňová brokovnice lankasterka, dvouhlavňová hamerleska kulobrok, 2 ks vzduchovek, perkusní brokovnice poškozená, pás na brokové náboje, 20 000 Kč, J.Němec, Č.Budějovice

VALTICE

- 25) lis na ovoce s kamenným podstavcem, měděný kotel s míchadlem a měděný chladič na výrobu pálenky, pila břichatka, klínek na štípání kamene, bednářský klín, řepný dobývák kovový, drobné domácí předměty a nářadí, 8000 Kč, J. Žák, Zlín
- 26) soubor starých pohlednic, 148 Kč, Valtice

PRAHA

- 27) 7 ks pivních lahví z 20 a 30 let min. století, 2 ks originálního balení sladu Maltzena, potravinářská firemní literatura, různé obaly od potravin ze 40. a 50.let minulého století (máslo, sušenky, prášky do pečiva apod.), 4200 Kč, O.Brychta, Praha
- 28) skleněné lahve na mléko a kovové a papírové krabice na sušenky, čokoládu a další potraviny, potravinářské ceníky, reklamní tabule a firemní literatura, 1650 Kč, O.Brychta, Praha
- 29) firemní materiál – počátky paletizace v mlýnsko-pekárenském průmyslu – 60. léta minulého století, 1000 Kč, K.Musil, Hostivice

Hlavním úkolem ve sféře evidence muzejních sbírkových předmětů roku 2002 byl zápis do CES. Tento úkol se podařilo splnit a do CESu bylo zapsáno 14 983 inventárních čísel. Rozdíl mezi počtem sbírek zapsaných do databáze Demus a do CES tvoří předměty odepsané v průběhu celé existence muzea. Poslední inventární číslo odráží skutečnost, že sbírky jsou odděleně evidovány na čtyřech pracovištích, vzniká tak přetržitá řada. V průběhu přípravy zápisu do CES byla do evidence doplněna oborová příslušnost sbírek, čímž se podařilo sbírku rozčlenit na menší obsahově stejnorodé celky a získat tak nejenom přehled o struktuře sbírky NZM Kačina, ale i o „bílých místech“ sbírky, které je nutno akvizicemi doplnit. Zápis do CESu rovněž odhalil řadu hromadných zápisů, které byly nově (s uschováním původních provenienčních údajů) jednotlivě zaevidovány. Tato skutečnost se odrazila v neobvykle velkém počtu nově zaevidovaných předmětů. V průběhu tohoto roku se také podařilo dokončit převod trojrozměrného sbírkového fondu do počítačové databáze DEMUS.

Mezi novými akvizicemi převládají nabídky lidí, kteří zpravidla vyklízejí zděděný či zakoupený hospodářský objekt. Nabídky jsou zpravidla rámcové, tj. nekonkretní což vyžaduje obhlídku většiny nabídek, která je finančně náročná. Pravidelně se však stává, že najdeme pro nás řadu zajímavých věcí zpravidla odlišných od těch, které nás byly nabízeny. Ještě finančně náročnější je druhý způsob muzejní akvizice, který souvisí se specializací jednotlivých pracovníků muzea a většinou také s přípravou expozic či řešením výzkumných úkolů. Jsou to tématické akvizice, při nichž je nutno cíleně vyjíždět do terénu a tam často pracně hledat konkrétní sbírkové předměty. Tímto způsobem se podařilo doplnit sbírku traktorů, stabilních motorů a nově vybudovat sbírku kamenického a lomařského nářadí, ale i dalších sbírkových kolekcí NZM.

Muzeum se zaměřilo i na další možnost získávat pro své fondy další exponáty bezplatně, a to formou převzetí odumrtí na základě jednání s příslušným orgánem státní správy. Takto bylo získáno celkem 90 ks zemědělského nářadí, vybavení domácnosti a řemeslnické dílny z pozůstalosti J.Horáka z Přibyslavic.

Knihovna získala celkem 365 knih a časopisů nových i starších titulů.

Pro fotoarchiv bylo pořízeno 1074 pozitivů.

Inventarizace sbírkových předmětů probíhala v úzké návaznosti na práce spojené se zápisem do celostátního seznamu sbírek (CES) a byla již do značné míry determinována. Pokračovalo dohledávání sbírkových předmětů a jejich identifikace podle výsledků generální inventury sbírkového fondu.

Nově získané sbírkové předměty byly posuzovány po stránce odborné i po stránce finančního ohodnocení Poradním sborem pro sbírkotvornou činnost NZM a každý nákup byl jednotlivě odsouhlasen.

Stav evidence sbírek NZM ke dni 31. prosince 2002

Počet inventárních čísel celkem	93 393
Počet inventárních čísel v počítačových databázích	43 145
Z toho zapsaných v roce 2002	5 311
Počet inventárních čísel vyřazených ze sbírkové evidence	0
Počet inventarizovaných evidenčních čísel	934

CELKEM bylo na nákup sbírek vynaloženo v průběhu roku 123 398

1.2. Péče o sbírkové fondy

Ani v tomto roce nedošlo k výraznému zlepšení na úseku konzervování a restaurování sbírkového fondu. V první části roku byly konzervovány předměty umístěné v expozicích tak, aby bylo možno expozice otevřít. Poté byly průběžně konzervovány nové přírůstky do sbírek a v mezidobě korozí nejpostiženější předměty ze sklepních depozitářů. Po letních povodních byly veškeré konzervační práce na sbírkovém fondu NZM přerušeny a konzervátorská skupina začala konzervovat sbírkové předměty Národního technického muzea, které byly zatopeny v Invalidovně. Z těchto předmětů je třeba vyzvednout zejména model Vydrovy továrny na poživatiny, který byl zhotoven z velké části z papíru a byl totálně zničen. I přesto na základě dvou fotografií ze sbírkové evidence NTM se podařilo model uvést do původního stavu. Totéž platí i pro model cukrovaru, který byl zhotoven ze sádry a jehož některé drobné stavby se zcela rozpustily. Konzervace těchto modelů sice na delší dobu přerušila práci na našich sbírkách, ale umožnila Konzervátorské skupině NZM seznámit se s novými, u nás nepoužívanými technologiemi zhotovování a oprav modelů.

V průběhu roku NZM pokračovalo v restaurování své sbírky obrazů. Vzhledem ke skutečnosti, že muzeum nemá restaurátora s touto kvalifikací, bylo nutné tuto práci zajistit dodavatelským způsobem. Restaurování umožnilo nahlédnout do „historie“ jednotlivých obrazů, na nichž byla zjištěna řada pozdějších přemaleb, které byly při restaurování odstraněny. Restaurováním se pak tyto obrazy zhodnocují jak po obsahové, tak i informační stránce. Barokní, bohatě členěné rámy těchto obrazů, které jsou poškozeny ještě silněji než samotné obrazy byly doplněny, vyretušovány a dozlaceny přímo na Kačíně pracovníky NZM. V závěru roku byl restaurován i domácí oltářík ze sbírek Městského muzea v Čáslavi, které k našemu muzeu vychází vstříc se zajišťováním některých služeb v novém pracovišti NZM v Čáslavi. Tento oltářík se podařilo s výjimkou chybějících sošek navrátit do původního stavu.

Ve spolupráci s Národní galerií byla restaurována mapa Choustníkova Hradiště, zapůjčená na výstavu ve Francii.

K částečnému zlepšení došlo v péči o sbírkový fond po získání odvlhčovacího zařízení pro část suterénních depozitářů na Kačině a klimatizačního zařízení pro částečné zlepšení úložných podmínek pro sbírku obrazů, taktéž na Kačině.

Přehled péče o sbírky v roce 2002 :

Počet preparovaných sbírkových předmětů	0
Počet konzervovaných sbírkových předmětů	523
Počet restaurovaných sbírkových předmětů	10

V rámci pomoci Národnímu technickému muzeu bylo konzervováno a restaurováno celkem 9 ks modelů.

1.3. Prezentace sbírek – expozice a výstavy

EXPOZICE :

Na Kačině byla nově otevřena expozice Lomařství a kamenictví, která seznamuje nejen s technologií získávání kamene pro průmyslové účely, ale také s postupem výroby nejčastějších kamenických výrobků. Živé expozice byla rozšířeny o kolekci méně známých nebo již zcela zapomenutých zelenin i druhů, které se pěstují do současnosti. Expozice s názvem Zahrádka našich babiček navazuje organicky na zahradu léčivých a užitkových rostlin, připravované pomarium a zámeckou oranžerii.

Na Ohradě byla otevřena u nás zatím ojedinělá expozice Lesnické a myslivecké obleky 19. a 20. století , která čerpá z bohatých sbírek tohoto specializovaného pracoviště a umožňuje návštěvníkovi shlédnout jistě velmi atraktivní a nevšední téma. Další expozicí Ohrady je soubor vybraných kolekcí ornitologických sbírek s velmi širokým záběrem.

Připravovány jsou reinstalace sbírky historických traktorů, sklizňové mechanizace a energetických zdrojů pro nově získaný areál v Čáslavi tak, aby alespoň sbírka traktorů mohla být – byť jen z části, přístupná již v roce 2003.

VÝSTAVY Z VLASTNÍCH SBÍREK

Kromě nutných reinstalací před začátkem sezóny byla nově upravena a rozšířena již stávající výstava Poznej svůj kraj (Kačina). Muzeum dále instalovalo výstavy i mimo své objekty, protože takovouto činnost považuje i za mimořádně účinnou formu své propagace. Takto byly instalovány výstavy na Silva regina v Brně, výstava k výročí 10.let Lesů ČR v Praze, Natura viva v Lysé n/Labem a výstava Lesy, myslivost a rybářství na zámku Bechyně.

K propagaci muzea a jeho práce – včetně expoziční a výstavní činnosti byla připravena videokazeta v rámci programu Vizitky českých muzeí a galerií. K účelům propagačním a popularizačním bylo zapůjčeno 37 exponátů z různých úseků muzea.

Zahraniční výstava modelů zemědělských strojů trvá i nadále v Rakousku (Leiben). Ostatní výstavy :

- Praha :
1) František Heusler	- Fotografie
2) Radek Macke	- Smoket Mackerel – Obrazy
3) Jaroslav Bittman	- Doteky přírody – Sukulenty
4) G.A. Lopez Garcie	- Kolumbijské umění
5) Zdeněk Bauer	- Loutková scénografie
6) Milan Černík	- Konec postmoderny – Obrazy
7) ISŠ Náhorní	- QUADRIENÁLE
8) Josef Stoklasa	- Takové obrazy ? A proč ne
9) Kolektiv	- Nová mexická grafika
10) Jiří Pálek	- Němohry – obrazy

- Ohrada :
1) Ant.Kolář	- plastiky a sochy zvířiny
2) Výstava tapiserií H. Lendrové a Zd. Polenské	
3) „Život lesní zvěře“	- klub fotografů
4) Výstava 11. malířů	- „Myslivost, zvěř“
5) Obrazy němec.malíře Basche	- „Zvěř,krajina“

- Valtice :
1) J. Straka	- obrazy, umělecké kovářství
2) V. Kovářová	- grafika
3) M.Bláhová	- keramika
4) Jiří Frajt	- fotografie
5) B. Kracík s dcerou, V.Švubová	- obrazy
6) Jan Vinkler	- obrazy, keramika
7) Vitali Komarov	- obrazy
8) Milan Šrutka	- obrazy, fotografie

2. DALŠÍ ČINNOST MUZEA

Muzeum v tomto roce podstatně rozšířilo své aktivity jak na úseku práce s návštěvníkem, tak i v rámci propagace své činnosti a její prezentace směrem k návštěvnické veřejnosti

Cíleným přednáškovým programem pro dospělé i pro školy (jako součást výuky) se podařilo v celkem 37 přednáškách získat více než 1100 účastníků těchto akcí v Praze.

Velmi významně se do návštěvnosti muzea a jeho propagace promítlo výročí 160 let založení mysliveckého muzea na Ohradě a s tím spojené myslivecké slavnosti a soutěže, které zvýšilo počet účastníků na ostatních kulturních akcích o 19 300 lidí. Vzhledem k velkému zájmu o tyto soutěže a další kulturní akce jsme přistoupili – podobně jako na Kačině k zavedení každoročních Ohradských slavností.

NZM Kačina uspořádalo jako v předchozích letech Letní Chotkovské slavnosti a akci Od vola k traktoru. V obou případech jde o prezentačně propagační akce spojené s předváděním starých řemesel a historické zemědělské techniky. Letošní, již devátý ročník se v některých prvcích lišil od předchozích. Na Kačině jsme se po letech vrátili k jinak koncipovaným hraným scénkám z dějin Kačiny a získali jsme některá nová řemesla jako jsou svíčkaři nebo kameník. Ve Zdechovicích byly veřejnosti představeny další zrenovované historické stroje. Zatímco na Kačině nejvíce návštěvníky láká ochutnávka dobových jídel, ve Zdechovicích hojně využívají možnosti projížďky historickými traktory. Při pořádání obou akcí se mimořádně osvědčila jejich propagace v rozhlase, která způsobila, že poprvé byly tyto akce ziskové.

Odborná přednášková činnost vně muzea se realizovala na Zemědělské univerzitě v Praze, Střední odborné škole lesnické v Písku, Rybářském sdružení ČR a odborné přednášky zahradnicko botanické na úseku Valtice, který takto velmi iniciativně začal rozvíjet odbornou přednáškovou činnost.

K akcím muzea spíše společenského rázu patří Hudební festival vážné hudby se čtyřmi koncerty na Ohradě, dvoudenní festival folkové hudby – opět na Ohradě, Dětský den na Janově Hradu, akce Rozmarné léto na Janově Hradu a společenské aranžmá fy REGIO na Janově Hradu.

Počet návštěvníků kulturních akcí dosáhl v tomto roce zatím nejvyšší počet – 20 836 lidí.

3. NÁVŠTĚVNOST MUZEA

Počet návštěvníků v expozicích a na výstavách	120 279
Z toho děti a mládež podle zlevněných vstupenek	6 720
Počet návštěvníků ostatních kulturních akcí muzea	20 836

Muzeum navštívilo v průběhu roku 2002 celkem 141 115 návštěvníků, což je o 13 526 více než v loňském roce. Zavedením dalších aktivit a rozšířením činnosti muzea se tak podařilo vykryt a ještě překročit výpadek, který nastal po vyklizení lednické expozice. Číslo návštěvnosti je ve skutečnosti ještě o něco vyšší, protože nelze dost dobře evidovat počet účastníků vernisáží výstav.

4. ČINNOST PRACOVIŠTĚ INTEGROVANÉHO SYSTÉMU OCHRANY ISO

Neustále pokračujeme v systematickém a komplexním zabezpečování jednotlivých sbírek v závislosti na finančních prostředcích .

V průběhu roku pokračovala fotodokumentace sbírkových předmětů NZM. Přednostně byly vytypovány předměty, které lze oprávněně považovat za možné objekty zájmu ze strany zlodějů jako jsou obrazy, mobiliář a drobné předměty z vybavení domácnosti. V závěru roku bylo přistoupeno k systematickému fotografování podsbírky obrazů, které bude dokončeno v průběhu roku 2003. Poměrně vysoký počet zdokumentovaných cizích předmětů představuje mobiliář, obrazy a bytové doplňky v Chotkovské expozici, které byly muzeu zapůjčeny.

V současné době má muzeum zdokumentováno 905 sbírkových předmětů vlastních, z toho v letošním roce bylo zdokumentováno 279 předmětů.

Počet obrazově zdokumentovaných předmětů z jiných muzeí je 392.

5. ČINNOST PRACOVIŠTĚ ZAJIŠŤUJÍCÍHO PŮSOBNOST ZÁKONA č. 71/94 Sb.

Muzeum vydalo v průběhu roku 98 vývozních povolení, vesměs na stabilní motory a traktory. Od roku 1994 tak již bylo vydáno 1026 povolení k vývozu.

Technicky je povolování vývozu zajištěno tak, že vlastní osvědčení je vydáváno v Praze, ale obhlídky provádí pracovník NZM Kačina. Vzhledem k celostátní působnosti muzea v specializaci na zemědělské stroje to znamená početně a tudíž i finančně náročné cesty po celém území republiky. Z praxe vyplynuly i některé drobné postřehy k charakteru fotografií, které, budou-li zhotoveny důsledně podle zákona, minou se zcela účinkem. U

zemědělské techniky obecně a u traktorů, parních strojů apod. čelní a zadní pohled neukáže. Mnohem podstatnější jsou pohledy boční, které ukazují motor a bylo by tedy záhodno upravit možnost fotografování tak, aby to nejen vyhovělo zákonu, ale aby to především mělo smysl., k této problematice již muzeum zpracovalo připomínky k dlouhodobě připravované novele zákona 71/94 Sb.

Byl podán jeden návrh na zapsání do státního seznamu kulturních památek a to na zcela unikátní, dosud funkční a používaný teplovzdušný systém pro vytápění skleníků u zámku Veltrusy. Od roku 1994 tak muzeum podalo celkem 8 návrhů na prohlášení předmětu za kulturní památku.

6. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST

Muzeum pokračovalo v řešení interních výzkumných úkolů v rámci specializace jednotlivých úseků a potřeb doplňování souvislých řad sbírkových fondů.

NZM pokračovalo v průběhu roku 2002 v práci na grantech Dějiny hmotné kultury českého venkova industriální epochy a na Dokumentaci dějin zemědělství 20 století. V grantu týkajícím se hmotné kultury se etapa řešená v tomto roce zaměřila na některé dílčí problémy, jako je vývoj bytových dispozic, funkčního vybavení jednotlivých místností, oděvů, stravovacích zvyklostí a některých volnočasových aktivit v průřezu celkového sledovaného období. Při řešení grantu týkajícího se moderních dějin zemědělství jsme se zaměřili na vytypování jednotlivých potenciálních sbírkových předmětů a pro ně jsme vytvořili soubor kritérií, podle nichž by z mnohosti typů, značek apod. byly vybírány do muzejních sbírek takové, které odpovídajícím způsobem reprezentují skutečnost. Současně jsme se pokusili ukázat možnosti a meze jednotlivých náhradních či doplňujících způsobů dokumentace.

V roce 2002 nebyly získány žádné další granty od MK ČR Pracujeme na dokončení 2 grantů. Od roku 1996 dokončilo muzeum práci na 3 grantech.

7. DOTACE ZŘIZOVATELE, EKONOMIKA A HOSPODAŘENÍ S FINANČNÍMI

PROSTŘEDKY

ROZVAHA ROZPOČTOVÝCH A PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

SESTAVENÁ K 31.12.2002 (v tisících Kč) IČO 48135968

A K T I V A

	č.ř.	stav k 1.1.2002	31.12.2002
A. Stálá aktiva	01	16 473,35	
1. Dlouhodobý nehmotný majetek			
nehmotné výsledky výzkumu a výv.	(012) 02		
software	(013) 03	139,02	139,02
ocenitelná práva	(014) 04		
drobný dlouhod.nehmotný majetek	(018) 05	23,80	23,80
ostatní dlouhod.nehmot.majetek	(019) 06		
pořízení dlouhod.nehmot.majetku	(041) 07		
poskytnuté zál.na dlouhod.nehm.m.	(051) 08		
Dlouhod.nehm.majetek celkem	09	162,82	162,82
2. Oprávky k nehmotnému investičnímu majetku			
nehmotné výsledky výzkumné a obd	(072) 09		
software	(073) 10	-89,25	-139,02
ocenitelná práva	(074) 11		
jiný nehmotný investiční majetek	12	-23,80	-23,80
	13	113,05	-162,82
3. Dlouhodobý hmotný majetek			
pozemky	(031) 16		16 574,77
umělecká díla a předměty	(032) 17		
stavby	(021) 18	10 966,57	25 092,40
samostatné movité věci a soubory	(022) 19	8 274,85	20 134,22
pěstitecké celky trvalých poros	(025) 20		
základní stádo a tažná zvířata	(026) 21		
drobný dlouhodobý hmotný majetek	(028) 22	5 906,65	6 156,35
ostatní dlouhodobý hmotný majetek	(029) 23		
pořízením hmotného majetku	(042) 24	7 816,79	11 406,08
poskytnuté zálohy na DHM	(052) 25	100,00	159,20
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	26	33 064,86	79 523,02
4. Oprávky k dlouhodob.hmot.majetku			
oprávky ke stavbám	(081) 27	-1 751,22	-2 260,22
oprávky k movitým věcem	(082) 28	-8 983,41	-10 319,75
oprávky k pěstiteckým celkům trv.poros.	(085) 29		
oprávky k základnímu stádu	(086) 30		
oprávky k drob.douhodobému hmot.m.	(088) 31	-5 906,65	-6 156,35
oprávky k ostat.dlouhod.hmot.m.	(089) 32		
Oprávky k DHM celkem	33	-16 641,28	-18 736,32
5. Dlouhodobý finanční majetek			
majet.účastiv pod.s rozh.vlivem	(061) 34		
majet.účasti v pod.s podst.vlivem	(062) 35		
ostatní dlouhodobé cenné papíry	(063) 36		
půjčky podnikům ve skupině	(066) 37		
ostatní dlouhodobé půjčky	(067) 38		
ostatní dlouhod.fin.majetek	(069) 39		
pořízení dlouhod.fin.majetku	(043) 40		
Dlouhod.finanční majetek celkem	41		

str.2

B. Oběžná aktiva

č.ř. stav k 1.1.2002 k 31.12.2002
42 4 847,88 6 933,13

1. Zásoby				
materiál na skladě	(112)	43		154,97
pořízení mat.a mat.na cestě	(111,119)	44		
nedokončená výroba	(121)	45		
polotovary vlastní výroby	(122)	46		
výrobky	(123)	47		
zvířata	(124)	48		
zboží na skladě	(139)	49	940,79	895,16
pořízení zboží a zboží na cestě	(139)	50		
zásoby celkem		51	940,79	1 050,13
<hr/>				
2. Pohledávky				
odběratelé	(311)	52	306,90	1 096,33
směnky k inkasu	(312)	53		
pohledávky za eskont.cen.papíry	(313)	54		
poskytnuté provozní zálohy	(314)	55	1 280,72	2 024,10
pohledávky za rozpočtové příjmy	(315)	56		
ostatní pohledávky	(316,359)	57	2,25	93,84
součet 52 až 57		58	1 589,87	3 214,27
pohledávky k účastníkům sdružení	(358)	59		
sociální zabezpečení a zdrav.poj.	(336)	60		
daň z příjmu	(341)	61	28,21	
ostatní přímé daně	(342)	62		
daň z přidané hodnoty	(343)	63		
ostatní daně a poplatky	(345)	64		
pohledávky z pevných term.operací	(373)	65		
součet 61 až 64		66	28,21	
nároky na dotace a ost.zúčt.se SR	(346)	67		
nároky na dotace s rozpočtem ÚCS	(348)	68		
součet 67 až 68		69		
pohledávky za zaměstnanci	(335)	70	7,47	58,80
pohledávky z emitovaných dluhop.	(375)	71		
jiné pohledávky	(378)	72		
opravná položka k pohledávkám	(391)	73		
součet 70 až 73		74	7,47	58,80
Pohledávky celkem		75	1 625,55	3 273,07
<hr/>				
3. Finanční majetek				
pokladna	(261)	76	22,04	13,96
peníze na cestě	(262)	77		
ceniny	(263)	78	2,10	1,25
součet 76 až 78		79	24,14	15,21
běžný účet	(241)	80	1 200,75	1 593,54
běžný účet FKSP	(243)	81	251,00	315,33
ostatní běžné účty	(245)	82	714,71	395,60
součet 80 až 82		83	2 166,46	2 304,47
majetkové cenné papíry k obchod.	(251)	84		
dlužné cenné papíry k obchodování	(253)	85		
ostatní cenné papíry	(256)	86		
pořízení krátkod.finančního majet.(259)	(259)	87		
součet 84 až 87		88		
Finanční majetek celkem		89	2 190,60	2 319,68

Str. 3

č.ř. stav k 1.1.2002 k 31.12.2002

4. Prostředky rozpočtového hospodaření		
základní běžný účet	(231)	90
kladový výdajový účet	(232)	91

příjmový účet	(235)	92
běžné účty peněžních fondů	(236)	93
běžné účty státních fondů	(224)	94
běžné účty finančních fondů	(225)	95
součet 90 až 95		96
poskytnuté dotace org.složkám	(202)	97
poskytnuté dotace vklad.výd.účtu	(212)	98
poskytnuté dotace přísp.organiz.	(203)	99
poskytnuté dotace ostatním subjek.	(204)	100
poskytnuté dotace přísp.organiz.	(213)	101
poskytnuté dotace ostatním subjek.	(214)	102
součet 97 až 102		103
poskyt.návrat.fin.výpom.mezi rozp.	(271)	104
poskyt.přech.výpomoci přísp.org.	(273)	105
poskyt.přech.výpomoci podnik.subj.	(274)	106
poskyt.přech.výpomoci ost.organiz.	(275)	107
poskyt.přech.výpomoci fyz.osobám	(277)	108
součet 104 až 108		109
limity výdajů	(221)	110
zúčtování výdajů úz.sam.celků	(218)	111
materiální náklady	(410)	112
služby a náklady nevýr.povahy	(420)	113
cestovné a ost. výplaty fyz.os.	(430)	114
mzdové a ost.os.náklady	(440)	115
dávky sociálního zabezpečení	(450)	116
manka a škody	(460)	117
součet 112 117		
Prostrř.rozp.hosp.celkem		119

5. Přechodné účty aktivní			
náklady příštích období	(381)120	90,94	85,65
příjmy příštích období	(385)121		
kursové rozíly aktivní	(386)122		
dohadné účty aktivní	(388)123		204,60
Přechodné účty aktivní celkem 120 až 123		90,94	290,25
ÚHRN AKTIV ř.01+42	125	21 321,23	67 719,83

PASIVA

	č.ř.	stav k 1.1.2002	k 31.12.2002
C. Vlastní zdroje	126	19 441,00	64 101,23
1. Majetkové fondy			
fond dlouhodobého majetku	(901) 127	16 473,34	60 786,70
fond oběžných aktiv	(902) 128	1 042,27	1 042,27
fond hospodářské činnosti	(903) 129		
oceňovací rozdíly z přec.majetku	(909) 130		
Majetkové fondy celkem 127 až 129	131	17 515,61	61 828,97
2. Finanční a peněžní fondy			
fond odměn	(911) 132	395,61	1,68
fond kulturních a sociálních pot	(912) 133	302,77	392,83
fond rezervní	(914) 134	114,23	114,23
fond reprodukce majetku	(916) 135	1 112,78	1 534,96
peněžní fondy	(917) 136		
ostatní finanční fondy	(918) 137		
Fin.a peněžní fondy celkem 132 až 137	138	1 925,39	2 043,70
3. Zvláštní fondy org.složek státu			
státní fondy	(921) 139		
ostatní zvláštní fondy	(922) 140		
Zvl.fondy OSS celkem 139 až 140	141		
4. Zdroje krytí prostředků rozpočtového			
financování výdajů org.složek	(201) 142		
financování výdajů samosp.celků	(211) 143		
bank.účty k limitům org.složek	(223) 144		
vyúčt.rozp.příjmů z běž.čin.OSS	(205) 145		
vyúčt.rozp.příjmů z běž.čin.ÚCS	(215) 146		
vyúčt.rozp.příjmů z fin.majetku	(206) 147		
vyúčt.rozp.příjmů z fin.majetku	(216) 148		
zúčt.příjmů územ.samospráv.celků	(217) 149		
prij.návratné fin.výpom.mezi rozp.(272)	150		
Zdroje krytí prostř.rozp.hosp.c.	151		
5. Hospodářský výsledek			
a) z hospodářské činnosti ÚCS a čin.PO			
HV běžného účetního období	(963) 152		228,56
nerozděl.zisk, neuhraz.ztráta	(932) 153		
hosp. výsledek ve schval.říz.	(933) 155		
b) převod zúčtování příjmů a výd.			
c) saldo výdajů a nákladů	(964) 156		
d) saldo příjmů a výnosů	(965) 157		
součet 182 až 157	158		228,56
D. Cizí zdroje	159	1 880,23	3 618,60
1. Rezervy zákonné	(941) 160		
2. Dlouhodobé závazky			
emitované dluhopisy	(953) 161		
závazky z pronájmu	(954) 162		
dlouhod.přijaté zálohy	(655) 163		
dlouhodobé směnky k úhradě	(958) 164		
ostatní dlouhodobé závazky	(959) 165		
dlouhodobé závazky celkem 161 až 165	166		
3. Krátkodobé závazky			
dodavatelé	(321) 167	173,86	247,21
směnky k úhradě	(322) 168		
přijaté zálohy	(324) 169	731,80	627,21
ostatní závazky	(325) 170	400,35	460,20

		č.ř. stav k 1.1.2002 k 31.12.2002	
pohled.z pev.termín.operací	(373) 171		
součet 167 až 171	172	1 306,01	1 334,62
závazky z upsaných nespl.c.p.	(367) 173		
závazky k účast.sdružení	(368) 174		
součet 173 až 174			
zaměstnanci	(331) 176	164,22	205,33
ost.závazky vůči zaměstnancům	(333) 177		
součet 176 až 177	178	164,22	205,33
závazky ze soc.zabezp. a zdr.poj.	(336) 179	319,98	365,22
daň z příjmu	(341) 180		
ostatní přímé daně	(342) 181	90,02	97,19
daň z přidané hodnoty	(343) 182		
ostatní daně a poplatky	(345) 183		
součet 180 až 183	184	90,02	97,19
vypoř.přeplatku dotací se SR	(347) 185		
vypoř.ost.závazků s rozp.ÚCS	(349) 186		
součet 185 až 186	187		
jiné závazky	(379) 188		
Krátkodobé závazky celkem	189	1 880,23	2 002,36
<hr/>			
4. Bankovní výpomoci a půjčky			
dlouhodobé bankovní úvěry	(951) 190		
krátkodobé bankovní úvěry	(281) 191		
eskontované krátk.dluhopisy	(282) 192		
emitované krátkod.dluhopisy	(283) 193		
ost.krátkodobé fin.výpomoci	(289) 194		
součet 193 až 194	195		
Bank.výpomoci a půjčky celkem	196		
<hr/>			
5. Přechodné účty pasivní			
výdaje příštích období	(383) 197		
výnosy příštích období	(384) 198		910,24
kursové rozdíly pasivní	(387) 199		
dohadné účty pasivní	(389) 200		706,00
Přechodné účty pasivní 197 až 200	201		1 616,24
<hr/>			
ÚHRN PASIV	202	21 321,23	67 719,83

Ministerstvo financí
schváleno
č.j. 283/76 104/2000
s účinností pro
organizační složky státu
státní fondy,
územní samosprávné celky
a příspěvkové organizace

Účetní jednotka doručí výkaz
podle pokynů MF

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

**organizačních složek státu,
územních samosprávných celků
a příspěvkových organizací**

(v tis. Kč na dvě desetinná místa)

sestavený k 31.12.2002

Úč OÚPO 4-02

Název nadřízeného
orgánu

MK ČR

Název a sídlo účetní
jednotky

Národní zemědělské muzeum,
Kostelní 44, Praha 7,
IČO 48135968

Číslo účtu	Název ukazatele	Číslo řádku	Činnost	
			hlavní	hospodářská
			1	2
501	Spotřeba materiálu	1	1 175,53	6,00
502	Spotřeba energie	2	3 392,12	
503	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	3		
504	Prodané zboží	4		
511	Opravy a udržování	5	2 827,31	
512	Cestovné	6	238,89	
513	Náklady na reprezentaci	7	41,06	
518	Ostatní služby	8	4 992,21	
521	Mzdové náklady	9	10 043,64	
524	Zákonné sociální pojištění	10	3 372,69	
525	Ostatní sociální pojištění	11	437,60	
527	Zákonné sociální náklady	12	155,42	
528	Ostatní sociální náklady	13		
531	Daň silniční	14		
532	Daň z nemovitosti	15		
538	Ostatní daně a poplatky	16	13,92	
541	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	17		
542	Ostatní pokuty a penále	18		
543	Odpis nedobytné pohledávky	19		
544	Úroky	20		
545	Kurzové ztráty	21	1,87	
546	Dary	22		
548	Manka a škody	23		
549	Jiné ostatní náklady	24	338,85	
551	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	25	1 845,35	
552	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	26		
553	Prodané cenné papíry a vklady	27		
554	Prodaný materiál	28		
556	Tvorba zákonných rezerv	29		
559	Tvorba zákonných opravných položek	30		
Účtová třída 5 celkem (řádek 1 až 30)		31	28 876,46	365,14

Číslo účtu		Číslo řádku	Činnost	
			hlavní	hospodářská
			1	2
601	Tržby za vlastní výroby	32		
602	Tržby z prodeje služeb	33	9 636,30	10,00
604	Tržby za prodané zboží	34		428,89
611	Změna stavu zásob nedokončené výroby	35		
612	Změna stavu zásob polotovarů	36		
613	Změna stavu zásob výrobků	37		
614	Změna stavu zvířat	38		
621	Aktivace materiálu a zboží	39		
622	Aktivace vnitroorganizačních služeb	40		
623	Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	41		
624	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	42		
641	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	43		
642	Ostatní pokuty a penále	44	8,04	
643	Platby za odepsané pohledávky	45		
644	Úroky	46	13,06	
645	Kurzové zisky	47		
648	zúčtování fondů	48	557,87	
649	Jiné ostatní výnosy	49	1 997,84	
651	Tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	50		7,37
652	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	51		
653	Tržby z prodeje cenných papírů a vkladů	52		
654	Tržby z prodeje materiálu	53		
655	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	54		
656	Zúčtování zákonných rezerv	55		
659	Zúčtování zákonných opravných položek	56		
691	Provozní dotace	57	16 839,00	
Účtová třída 6 celkem (řádek 32 – 56)		58	29 052,11	446,26
Hospodářský výsledek před zdaněním (řádek 57 – 31)		59		28,21
554	Daň z příjmu	60		
556	Dodatečné odvody daně z příjmu	61		
Hospodářský výsledek po zdanění (a.58 – 59- 60) (±)		62	175,65	52,91
Kontrolní číslo		999		

Odesláno dne:

22.1.2003

Razítko:

Podpis vedoucího
účetní jednotky:

Odpovídá
za údaje:
Ing.Větrovcová

Telefon:233379018

Ekonomika – komentář

NZM hospodařilo v hodnoceném roce s kladným hospodářským výsledkem v celkové výši 229 tis.Kč v součtu za hlavní i doplňkovou činnost. Kladný finanční dopad tohoto hospodářského výsledku je však negován zákonnou úpravou, která od poloviny roku 2001 ukládá zdaňovat nájemné ze spravovaného majetku daní z příjmů PO. Kromě plnění úkolů kulturních, osvětových a vědeckých bylo navíc ekonomické úsilí roku 2002 zaměřeno na znovuvyvoření podmínek pro muzejní činnost v budově NZM v Praze na Letné a dále na základní zprovoznění nově převzatého areálu v Čáslavi, kam bude přemístěna stálá expozice historických traktorů a zemědělské techniky (z dosud pronajatých prostor ve Zdechovicích).

NZM hospodařilo v roce 2002 s příspěvkem na provoz ve výši 15.427 tis.Kč, objem neinvestičních účelových dotací byl 1 068 tis.Kč, z toho 1 000 tis.v rámci programu PZAD na opravy Janova Hradu (v areálu Lednice). Tento objekt však byl k 31.12.2002 delimitován pod správu Ústavu památkové péče Brno.

Na zpracovávané dva programy vědy a výzkumu čerpalo NZM v roce 2002 ze SR dotaci ve výši 344 tis. Kč s tím, že podíl vlastních zdrojů na těchto projektech činil 350 tis.Kč.

Vlastními zdroji se NZM v maximální míře podílí i na probíhající rekonstrukci pražské hlavní budovy (1,2 mil.Kč). Zde se zejména díky zájmu a vstřícnosti Ministerstva zemědělství a v součinnosti se zřizovatelem podařilo soustředit investiční zdroje (7 mil.Kč) a zahájit postupnou rekonstrukci, která je podmínkou navrácení rozhodující části budovy muzejním účelům.

Závěr

Dotace zřizovatele je dlouhodobě zcela nepostačující a dnes lze prakticky s jistotou říci, že svého času zřizovatelem velmi důrazně vymáhaná a nakonec přijatá koncepce rozvoje muzea je naprosto nerealizovatelná. K tomu, kromě nedostatku finančních prostředků velmi výrazně přispělo i nucené vyklizení expozice na zámku Lednice v roce 2001 a odebrání správy Janova Hradu v roce 2002. Došlo tím k největší destrukci a demontáži muzea za poslední půlstoletí jeho existence.

Vedení muzea se sice podařilo získat zájem a účinnou finanční pomoc resortu zemědělství, které umožňuje alespoň částečné rekonstrukce v letenské budově muzea tak, aby mohla postupně začít sloužit svému účelu, avšak stávající situace je trvale neudržitelná. Vyskytly se proto úvahy o možné změně zřizovatele, který by měl zájem muzeem lépe finančně zabezpečit a také zajistit jeho trvalý rozvoj.

Ani platové podmínky zaměstnanců muzea nejsou důstojné a nutí nás neustále se potýkat s problémy obsazování volných míst kvalifikovanými pracovníky.

Antonín H á j e k
ředitel NZM